

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
ННІ «ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»
Силабус навчальної дисципліни
АРХЕОЛОГІЯ ТА АРХЕОЛОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ**

бакалавр

(назва освітнього ступеня)

032 «Історія та археологія»

(назва спеціальності)

«Краєзнавчо-екскурсійна робота»

(назва освітньої програми)

Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська
Факультет/Інститут*	архітектурний
Кафедра	українознавства, документознавства та інформаційної діяльності
Контакти кафедри	ПДАБА. 49005, м. Дніпро, вул. Архітектора Олега Петрова (Чернишевського), 24а. Каб. В606 (шостий поверх висотний корпус) Телефон: (056) 756-34-02; внутрішній 4-02 . Email: ukr@pdaba.edu.ua
Викладачі-розробники	Лисенко Галина Іванівна, к.і.н., доцент
Контакти викладачів	lysenko.halyna@pdaba.edu.ua
Розклад занять	https://pgasa.dp.ua/timetable/index.html
Консультації	https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2024/09/kafedra-UDID-grafik-konsultatsij-1-sem.-2025-2026.pdf

Анотація навчальної дисципліни

Силабус обов'язкової навчальної дисципліни «Музеєзнавство» укладений відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців вищої освіти за спеціальністю 032 «Історія та археологія». Навчальна дисципліна належить до циклу фахової підготовки і спрямована на засвоєння здобувачами питань соціальних функцій музеїв, їх науково-дослідної роботи, питань фондової, експозиційної та культурно-освітньої діяльності музейних закладів.

	Години	Кредити	Семестр
			V
Всього годин за навчальним планом	120	4	120
Аудиторні заняття, у т.ч.	48		48
лекції	36		36
лабораторні роботи			
семінарські заняття	12		12
Самостійна робота, у т.ч.	72		72
підготовка до аудиторних занять	26		26
підготовка до контрольних заходів	16		16
виконання курсового проекту або роботи			

опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях			
виконання індивідуальних завдань			
підготовка до екзамену	30	1	30
Форма підсумкового контролю			екзамен

Метою викладання навчальної дисципліни «Археологія та археологічна діяльність» є: оволодіння студентами знаннями стосовно розвитку вітчизняної та зарубіжної археологічної науки, різновидом археологічних джерел, методами ведення розвідок та розкопок певних археологічних пам'яток, датування артефактів, а також з особливостями окремих археологічних культур на території України.

Завдання вивчення дисципліни: 1) ознайомлення студентів з дописемною історією людства взагалі і давньою історією українських земель; 2) простежити загальні напрямки розвитку людини та суспільства; 3) надання студентам знання теоретичного змісту для проведення польових, лабораторних та камеральних археологічних досліджень; 4) виробити у студентів вміння формувати власну позицію щодо дискусійних питань археології; 6) розкрити зміст основних наукових категорій археологічної науки.

Пререквізити дисципліни: «Вступ до спеціальності», «Історія первісного суспільства», «Давня історія України».

Постреквізити дисципліни: «Країнознавство», «Пам'яткознавство», «Історичне краєзнавство».

Компетентності відповідно до освітньо-професійної програми «Краєзнавчо-екскурсійна робота» 032.1.01.24:

ЗК.2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про 10 природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК.4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК.6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК.8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК.9. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК.10. Здатність працювати в команді.

ЗК 11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

ФК1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.

ФК.3. Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.

ФК.10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.

ФК.11. Здатність здійснювати та організовувати археологічну діяльність.

ФК.14 Здатність використовувати професійні знання для підтримки історико-культурної та історико-архітектурної спадщини України та її захисту від військової та інформаційної агресії.

ФК.15 Здатність формувати програми з використанням принципів побудови екскурсійних маршрутів в штучному та природньому середовищі конкретного регіону.

Заплановані результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Краєзнавчо-екскурсійна робота» 032.1.01.24:

ПРН 1. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.

ПРН 3. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.

ПРН 6. Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.

ПРН 10. Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності.

ПРН 13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.

ПРН 15. Уміти формувати та реалізовувати екскурсійні програми в контексті історико-культурних та етнографічних та архітектурно-будівничих особливостей конкретного регіону та використовувати свої професійні знання для підтримки історико-культурної спадщини України та її захисту від військової та інформаційної агресії.

Методи навчання:

- ✓ За джерелом передачі навчальної інформації лекція, ілюстрація, демонстрація, екскурсія.
- ✓ За характером пізнавальної діяльності студентів – аналізу та синтезу, порівняння, узагальнення, конкретизація.
- ✓ За ступенем самостійного мислення здобувачів освіти у процесі володіння знаннями, формування вмінь, навичок і компетентностей – проблемно-пошуковий, дослідницький, пояснювально-ілюстративний.

Форми навчання: індивідуальні, групові, колективні.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна: доступ до інтернет мережі.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	с	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Археологія та археологічна діяльність.					
Тема 1. Вступ до предмету «Археологія та археологічна діяльність». Археологія як історична наука.	5	2			3
Тема 2. Історія розвитку археології	7	3	1		3
Тема 3. Методи археологічного дослідження	7	3	1		3
Тема 4. Археологічні пам'ятки та загальні завдання їх дослідження	6	3			3
Тема 5. Кам'яна доба на українських землях.	6	3			3
Тема 6. Доба енеоліту.	8	3	2		3
Тема 7. Доба бронзи.	6	3			3
Тема 8. Ранній залізний вік.	8	3	2		3
Тема 9. Античні держави Північного Причорномор'я.	8	3	2		3
Тема 10. Культури другої пол. I тис. до н.е. – першої пол. I тис. н.е.	6	3			3
Тема 11. Слов'янські культури раннього середньовіччя. Археологія Руси.	9	3	2		4

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	с	лаб	с/р
Тема 12. Пізні кочівники за археологічними джерелами.	6	2			4
Тема 13. Пам'ятки козацьких часів.	8	2	2		4
Разом за змістовим модулем 1	90	36	12		42
Підготовка до екзамену	30				30
Усього годин	120	36	12		72

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	Назва теми та її зміст	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Археологія та археологічна діяльність		
2-3	Джерельна база археології Стан сучасної археологічної науки	2
6	Постмаріупольська культурно-історична спільнота Що розуміють під поняттям «постмаріупольська культурно-історична спільнота» в археологічній науці? Які критерії використовуються для виокремлення постмаріупольської спільноти серед інших культур енеоліту? Які археологічні джерела є основою для вивчення постмаріупольської спільноти? Які методи дослідження застосовують для реконструкції життя населення постмаріупольського кола культур? Які природно-географічні умови впливали на формування цієї спільноти? Яке місце постмаріупольська спільнота посідає серед культур Північного Причорномор'я та Надпоріжжя?	2
8	Скіфські аристократичні кургани Які основні ознаки дозволяють віднести курган до аристократичних поховань скіфської доби? Що свідчить поховальний інвентар аристократичних курганів про соціальну структуру та ієрархію скіфського суспільства? Які найвідоміші скіфські аристократичні кургани України та які унікальні археологічні знахідки в них були виявлені? Які особливості поховального обряду скіфської знаті відображають їхні релігійні уявлення та світогляд? Яке значення мають аристократичні кургани для вивчення політичної організації, економічних зв'язків і культурних контактів скіфів з античним світом?	2
9	Матеріальна культура та побут античних міст-держав. Які особливості матеріальної культури античних міст-держав Північного Причорномор'я відображають рівень їхнього економічного та культурного розвитку? Якою була структура житла та міської забудови в античних містах-державах, і що вона може розповісти про повсякденне життя населення? Які ремесла та види господарської діяльності були найбільш поширеними в античних полісах? Що археологічні знахідки (кераміка, монети, прикраси, предмети	2

	побуту) розповідають про побут і соціальне становище мешканців античних міст? Як торговельні та культурні контакти з грецьким світом і місцевим населенням впливали на матеріальну культуру античних міст-держав?	
11	Половецька кам'яна пластика. Археологія Руси Які основні особливості половецької кам'яної пластики та яке місце вона посідає в культурній спадщині кочових народів степової зони? Яке призначення мали половецькі кам'яні статуї (кам'яні баби) та як вони пов'язані з поховально-поминальними традиціями половців? Які елементи одягу, озброєння та побуту відображені в половецькій кам'яній пластичі, і що вони можуть розповісти про життя половецької знаті? Якими були взаємини між половцями та Руссю, і як вони відображені в археологічних пам'ятках та матеріальній культурі? Яке значення мають половецькі кам'яні статуї для вивчення етнокультурних процесів у степовій зоні Східної Європи в XI–XIII ст.?	2
13	Археологічні пам'ятки козацької доби на території Дніпропетровщини	2

2. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	26
2	Підготовка до контрольних заходів	16
3	Підготовка до екзамену	30
	Усього	72

3. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Складові оцінки поточного контролю

Змістовий модуль 1 «Археологія та археологічна діяльність» містить усі види діяльності студентів за навчальним планом.

Поточний контроль змістового модулю складається з:

1. Тестування – максимально 40 балів.
 2. Семінарські заняття – максимально 60 балів (6 занять по 10 балів).
- У цілому 100 балів.

Тестування

Тести складені за двома рівнями складності, тому оцінювання 1-10 завдання (з вибором однієї правильної відповіді) здійснюється по 2 бали за правильну відповідь, завдання 11-15 (з вибором кількох правильних відповідей) по 4 бали за правильну відповідь.

Неправильна відповідь – 0 балів.

Разом 40 балів.

Семінарське заняття

змістового модулю оцінюється за 10-бальною шкалою:

9-10 балів: студент опрацював усі питання з теми, винесених на семінар, активно відповідав упродовж заняття, уміє робити висновки та аргументовано викладати власну точку зору щодо навчального матеріалу теми / спірного питання.

7-8 балів: студент опрацював усі питання, але із незначними прогалинами навчального матеріалу, активно бере участь в обговоренні питань, вміє робити висновки, але не висловлює власної думки.

5-6 балів: студент опрацював усі питання із значним скороченням матеріалу, не вміє робити висновки, висловлювати свою думку, відповідає лише на декілька питань в обговоренні.

3-4 бали: студент опрацював не всі питання, винесених на семінарське заняття із значними пропусками визначень, термінів тощо, відповів на декілька питань, не вміє/не бажає робити висновки, висловлювати свою думку.

1-2 бали: студент законспектував лише декілька питань і дав неповну відповідь на одне питання, не вміє/не бажає робити висновки, висловлювати свою думку.

Разом 10 балів за одне семінарське заняття.

Критерії екзаменаційної оцінки

Екзаменаційний білет складається з 2 питань. Максимальна сума балів за відповідь на одне питання – 50 балів.

48-50 балів: студент чітко і всебічно виклав програмний матеріал, висвітив основні історичні події, аргументував і розкрив теоретичні положення, виявив логічне мислення і знання навчальної літератури та інших джерел, знає хронологію історичних подій, оперує археологічними термінами.

40-47 балів: студент показав міцні знання історичного матеріалу вичерпно і всебічно висвітив основні історичні події, орієнтується у відповідній літературі, основних джерел, виявив знання хронології основних історичних подій, але допустив неточності при висвітленні окремих подій чи фактів, термінів і понять.

31-39 балів: студент у цілому відповів на поставлені запитання, але з деякими незначними неточностями в подіях або датах, термінах.

20-30 балів: студент тезово відповідає на питання з деякими неточностями в датах, плутається в подіях, термінах.

9-19 балів: студент коротко відповідає на питання із деякими неточностями.

0-8 балів: студент не зумів розкрити питання, майже не орієнтується в історичних подіях, археологічних поняттях, не знає матеріалу.

В умовах дистанційного складання екзамену (війна, пандемія) виконання студентом підсумкової екзаменаційної роботи у формі тестових завдань. Підсумкова екзаменаційна робота має 50 тестових завдань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється у 2 бали.

У сумі студент може набрати 100 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Археологія та археологічна діяльність» визначається як середньоарифметична між оцінкою змістового модуля 1 та екзаменаційною оцінкою.

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і здобувача; прозорість оцінювання; інформування та реалізацію політики академічної доброчесності.

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти та викладачі діють відповідно до нормативної бази університету. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Передбачається систематичне відвідування студентами аудиторних занять, за винятком поважних причин. Студенти мають дотримуватися правил поведінки на заняттях згідно Статуту. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультацій

викладача.

Порядок відпрацювання пропущених занять: студент конспектує пропущену лекцію/семінар та складає її/його в години консультацій викладача.

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами. Студенти університету мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності УДУНТ, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;

- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

У випадку надзвичайних ситуацій (епідемії, пандемії, стихійного лиха, введення надзвичайного стану і т. д.) студенти повинні дотримуватися правил поведінки, які встановлені відповідними інструкціями в ситуаціях, що наступили.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Абашина Н. С., Козак Д. Н., Синиця Є. В., Терпиловський Р. В. Давні слов'яни. Археологія та історія. Навчальний посібник. — К., 2012. — С. 81–93.
2. Археологія України. Курс лекцій: Навч. посібник для студентів історичних спеціальностей вищ. навч. закл. / Л. Л. Залізняк, К. П. Бунятян, В. М. Зубар, О. П. Моця, В. В. Отрощенко та ін.; За ред. Л. Л. Залізняка. — К., 2005.
3. Археологія Української РСР: У 3 т. Київ, 1971. Т. 1-3.
4. Археологія. 1993. № 3 (до 100-річчя відкриття трипільської культури).
5. Баран В. Д. Давні слов'яни. Київ, 1998.
6. Баран В. Д. Черняхівська культура. — К., 1981.
7. Баран В. Д., Козак Д. Н., Терпиловський Р. В. Походження слов'ян. Київ, 1991.
8. Брайчевський М. Ю. Походження Русі. Київ, 1968.
9. Братченко С. Н. Донецька катакомбна культура раннього етапу. — Луганськ, 2001.
10. Бровендер Ю. М. Капитаново-1. Поселение покровской срубной культуры в Северскодонецком Левобережье // Старожитності Степового Причорномор'я та Криму. — Запоріжжя, 2000. — С. 170–186.
11. Бунятян К. П., Мурзін В. Ю., Симоненко О. В. На світанку історії. Київ, 1998.
12. Винокур І. С., Телегін Д. Я. Археологія України. Київ, 1994.
13. Винокур І. С. Археологія України : підручник для студентів істор. спец. вищих навч. закладів. Вид. 2-ге, доп. і переробл. — Тернопіль, 2008.
14. Геродот. Історії. Переклад А. О. Біленького. Київ, 1993.
15. Гладких М. І. Історична інтерпретація пізнього палеоліту. Київ, 1991.
16. Давня історія України: навчальний посібник: У 2 кн. Київ, 1994. Кн. 1, 2.
17. Давня історія України: У 3 т. Київ, 1997—2000. Т. 1-3.
18. Етнічна історія давньої України. Київ, 2000.
19. Залізняк Л. Л. Найдавніше минуле України. Київ, 1997.
20. Залізняк Л. Л. Первісна історія України. Київ, 1999.
21. Залізняк Л. Л. Передісторія України Х—V тис. до н. е. Київ, 1998.
22. Ковпаненко Г. Т. Кургани поблизу с. Мачухи на Полтавщині // Археологія. — 1970. — Т. 24. — С. 146–170.
23. Ковпаненко Г. Т. Племена скіфського часу на Ворсклі. — К., 1967.

24. Манько В. О. Ідеї Г. Чайлда та їх застосування для вивчення неоліту Східної Європи // *Археологія*. — 2013. — № 1. — С. 16–32.
25. Манько В. О. Неоліт Південно-Східної України // *Кам'яна доба України*. — К., 2006. — Вип. 9.
26. Мозолевський Б. М. Товста Могила. — К., 1979.
27. Симонович Е. О. Черняхівська кераміка Подніпров'я // *Археологія*. — 1983. — № 36. — № 43. — С. 71–85.
28. Симонович Е. О. Черняхівські горщики Подніпров'я // *Археологія*. — 1981. — № 36. — С. 41–54.
29. Синица Є. В. Ранньосередньовічні інгумації в ареалі пенківської культури // *Vita antiqua*. — 1999. — № 2. — С. 98–110.
30. Телегін Д. Я. Дніпро-донецька культура. — К., 1968.
31. Телегін Д. Я. Неолітичні поселення лісостепового Лівобережжя і Полісся України // *Археологія*. — 1957. — Т. 11. — С. 70–86.
32. Теліженко С. А. Пізній мезоліт чи неоліт? До питання неолітизації середньої течії басейну Сіверського Дінця // *Кам'яна доба України*. — 2011. — Вип. 14. — С. 182–188.

Допоміжна

1. Akkerman P.M.M.G. Hunter-gatherer continuity: the transition from Epipalaeolithic to the Neolithic in Syria // *From the river to the sea. The Palaeolithic and the Neolithic on the Euphrates and in the Northern Levant (studies in honour of Lorraine Copeland)*. British Archaeological Reports. International series, 1263, 2004. — P. 281–293.
2. Braidwood R. J., Howe B. Prehistoric investigations in Iraqi Kurdistan // *oi. uchicago*, vol. 31, 1960. — 215 p.
3. Childe V. G. *Man makes himself*. — London, 1936.
4. Cilingiroglu C. The concept of “Neolithic package”: considering its meaning and applicability // *Documenta Praehistorica*. — 2005. — XXXII. — P. 1–13.
5. Crabtree P. J., Campana D. V. *Archaeology and Prehistory*. — Boston, 2001.
6. Curry A. Milk revolution. When a single genetic mutation first let ancient Europeans drink milk, it set stage for a continental upheaval // *Nature*. — 2013. — vol. 500. — P. 20–22.
7. Eggers H. : J. Einführung in die Vorgeschichte. — Berlin, 2006. (5. Auflage).
8. Jacob-Friesen K. H. Grundfragen der Urgeschichtsforschung. Stand und Kritik der Forschung über Rassen, Völker und Kulturen in urgeschichtlicher Zeit. — Hannover, 1928.
9. Kenyon K. M. *Digging up Jericho*. — London, 1957.
10. Motuzaite-Matuzeviciute G. The earliest appearance of domesticated plant species and their origins on the western fringes of the Eurasian Steppe // *Documenta Praehistorica*. — 2012. — XXXIX. — P. 1–21.
11. Müller-Karpe H. Einführung in die Vorgeschichte. — München, 1975.
12. Price D. T. Europe's first farmers: an introduction // *Europe's first farmers*. — Cambridge University Press, 2000. — P. 1–18.
13. Watkins T. Neolithisation in Southwest Asia – the path to modernity // *Documenta Praehistorica* XXXIII. — 2006. — P. 71–88.
14. Zvelebil M. The agricultural transition and the origins of Neolithic society in Europe // *Documenta Praehistorica*. — 2001. — XXVIII. — P. 1–26.
15. Березовець Д. Т. Могиляники уличів у долині р. Тясмин // *Слов'яно-руські старожитності*. — К., 1969.
16. Бліфельд Д. І. Давньоруські пам'ятки Шестовиці. Київ, 1977.
17. Журавльов О. П., Котова Н. С. Тваринництво неолітичного населення України // *Археологія*. — 1996. — № 2 — С. 3–17.
18. Журавльов О. П., Теліженко С. А. Тваринництво та полювання населення Сіверськodonеччини в пізньому неоліті-енеоліті (за результатами археозоологічних

досліджень поселень Занівське-1 та Підгорівки-2 // Матеріали та дослідження з археології Східної України : Збірник наукових праць. — 2008. — Вип. 8. — С. 104–123.

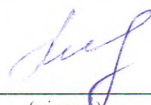
19. Могилов О. Д. Спорядження коня скіфської доби у лісостепу Східної Європи. — Київ–Кам'янець-Подільський, 2008.

20. Терпиловський Р. В. До проблеми контактів між київською та черняхівською культурами на ранньому етапі розвитку // Археологія. — 2002. — № 3. — С. 18–26.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

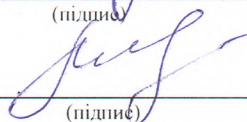
1. Віртуальний читальний зал ПДАБА <https://pgasa365.sharepoint.com/sites/e-library>
2. Інститут археології НАНУ <https://iananu.org.ua/>
3. Журнал археологія URL: <https://arheologia.com.ua>
4. Національний музей історії України URL: <https://nmiu.org/>
5. Спілка археологів України URL: <http://vgosau.kiev.ua/>
6. Archeology. National Geographic URL: <https://www.nationalgeographic.org/encyclopedia/archaeolog>
7. Museo Nacional y Centro de investigación de Altamira URL: <https://www.culturaydeporte.gob.es/mnaltamira/home.html>
8. Laténium Park and Museum of Archeology URL: <https://latenium.ch/en/>
9. The British Museum URL: <https://www.britishmuseum.org/>
10. UNESCO URL: <https://whc.unesco.org/>

Розробник

(підпис)

(Галина ЛИСЕНКО)

Гарант освітньої програми

(підпис)

(Галина ЛИСЕНКО)

Силабус затверджено на засіданні кафедри українознавства, документознавства та інформаційної діяльності

Протокол від 28.08.2025 року №1

Зав. кафедри

(підпис)

(Олена БАРАННИК)